

Управління культури
Черкаської облдержадміністрації
Комунальний заклад „Обласна універсальна наукова
бібліотека імені Тараса Шевченка”
Черкаської обласної ради
Катеринопільська центральна районна
бібліотека

Проектна діяльність бібліотеки – запорука підвищення якості обслуговування користувачів

(З досвіду роботи)

Черкаси
2011

Матеріал підготувала:	Г.М. Теліженко, завідувачка методичного відділу Катеринопільської ЦРБ
Опрацювала:	Н.Д. Вітавська, зав. НМВ ОУНБ імені Тараса Шевченка
Редактор Відповідальний за випуск Комп’ютерний набір	Г.С. Круглякова К.С. Бугаєнко О. І. Білецька

Підписано до друку 21.12.2011. Тир. 35. Ксерокс ОУНБ імені Тараса Шевченка

Глобальні комп'ютерні мережі та он-лайніві технології посіли значне місце в роботі центральної бібліотеки, в тому числі відкритий Інтернет перетворився на невід'ємну складову її інформаційних ресурсів.

У застосуванні інноваційної діяльності з метою покращення обслуговування користувачів саму визначну роль відіграла участь Катеринопільської центральної бібліотеки у ряді можливих проектів.

Зокрема перемога у таких міжнародних проектах, як „Інтернет для читачів публічних бібліотек” (2009р.) за сприяння Посольства США в Україні, грантовому конкурсі програми „Бібліоміст” – „Співпраця бібліотек з місцевими громадами” (2010р.).

Вигравши грант у першому конкурсі, центральна бібліотека отримала 5 комп'ютерів, принтер, сканер. На цій технічній базі було відкрито Інтернет-центр (ІЦ). Послугами його скористалось уже більше 900 користувачів. Більшість тих, хто звернувся до Інтернет-центру, не мали навичок самостійної роботи в мережі Інтернет. Тому для них було запропоновано навчання з комп'ютерної грамотності. Бажаючі пройти навчання були розподілені у групи згідно рівню їх підготовки до роботи в мережі. Особливою заслугою цієї перемоги стала можливість навчати на базі Інтернет-центру читачів-інвалідів. Таке навчання пройшли 5 користувачів з обмеженими фізичними можливостями.

З Інтернет-центром пов'язана поява нового виду бібліографії – вебліографія, яка значно полегшила пошук в Інтернеті інформації за певною темою. Вебліографією зацікавились і користуються такі категорії читачів, як службовці органів самоврядування, представники бізнесових структур, педагоги, читачі інших груп, хто має доступ до Інтернету, але не має досвіду з пошуку інформації.

Ціленаправлену роботу з використанням Інтернет проведено з працівниками освіти району. Навчання за

темою „Інновації в галузі освіти” допомогло вчителям ознайомитися з кращим досвідом роботи в Україні та за її межами, знайти інформацію про одержання освіти за кордоном. Спільно з районним відділом освіти та школою проводиться робота з інформування членів громади, користувачів Інтернет про умови щорічних конкурсів європейських та американських урядових програм академічних обмінів. Прикладом результату користування Інтернетом бібліотеки є читачі Заболотна Оксана, Педь Ігор, які безкоштовно навчаються в Чехії у 2010/2011 навчальному році.

Для групи медичних працівників району та користувачів, що цікавляться проблемами медицини, охорони здоров'я, використовуючи послуги Інтернету бібліотеки, виявлено адреси Нобелівського комітету з питань медицини, зміст міжнародної програми „DOTS-терапія”, систему Дидуля – реабілітації інвалідів та ін. Співпрацюємо з центром працевлаштування, надано допомогу при оформленні „Куточка підприємця”, створення „Банку ідей” зайнятості населення району. З безробітними центру зайнятості проводяться тренінги „Пошук роботи через Інтернет”.

Наявність у бібліотеці Інтернет-центру сприяло притоку молодіжної категорії користувачів, допомога їм у підготовці курсових, рефератів, контрольних тощо. Проведено урок знань „Банк рефератів” для учнів старших класів. В ході уроку учні знайомилися з найкращими рефератами, творів, курсових робіт, які містить Інтернет-мережа, навчалися самостійному пошуку необхідної інформації для створення нового матеріалу. З використанням Інтернету приходять окремі масові заходи, що дає можливість доповнити зміст заходу демонструванням відеофільмів, мультфільмів тощо.

Для молоді була організована та змістовно пройшла зустріч з народною майстринею „В завітку і візерунку руки творять власну думку”, де, окрім розповіді майстрині,

було продемонстровано відео майстер-клас по виготовленню українських писанок.

Для дітей-школярів були проведені віртуальні мандрівки „Подорожі музеями та виставковими залами”, „По зоопарку через Інтернет”, „Цікаві мандрівки по планеті Інтернет”. Проводились Інтернет-години „Запрошує країна Мультляндія”, кіно-мандрівка „У світі фентезі”.

З випускниками школи проведені практичні заняття „Використання Інтернет-ресурсів для підготовки до зовнішнього тестування”, а також вони мали змогу ознайомитись з результатами тестування. Абітурієнти дізнались про умови вступної кампанії на сайтах навчальних закладів України.

Функціонування Інтернет-центру в районній бібліотеці значно вплинуло на професійний рівень роботи бібліотекарів з користувачами. Вони пройшли навчання, мають навички роботи з Інтернет-ресурсами, вміло застосовують ці знання в професійній діяльності. Бібліотекарі використовують Інтернет при виконанні тематичних довідок, в інформуванні органів влади з актуальних питань, знайомляться з досвідом інших бібліотек. З використанням Інтернету проведено круглий стіл „Інтернет як складова частина інформаційного потенціалу бібліотеки”, також семінари, тренінги, практикуми для бібліотечних працівників.

У грантовому конкурсі програми „Бібліоміст” – „Співпраця бібліотек з місцевими громадами” центральна бібліотека в третьому турі отримала перемогу за проект „Бібліотечна служба швидкої допомоги для жінок „Берегиня”. Метою проекту була організація служби допомоги жінкам, що зазнали насилля у сім'ї, мають конфлікти у родині, не можуть знайти роботу. Цим проектом передбачалося проведення волонтерами експрес-опитування жінок селища у їх потребах; консультації психолога, фахівців бізнесу як започаткувати свій бізнес; проведення тренінгів з попередження конфліктів у родині та в міні-

бізнесі; створення електронного ресурсу з корисними психологічними та бізнесовими порадами. Партнерами проекту стали: районний центр зайнятості, Черкаська обласна організація розвитку підприємництва, районна газета „Катеринопільський вісник” та радіомовлення, члени місцевої громади. Бібліотека, в свою чергу, розмістила в холі рекламні стенди, розповсюдила серед населення, в установах, громадських місцях листівки про нові послуги бібліотеки; в районній газеті опублікувала „Програму розвитку проекту”; через ЗМІ району читачі інформувалися про нові послуги, інноваційні форми роботи, про хід виконання проекту.

Учасниками проекту стали члени клубу „Горлиця”, що діє при бібліотеці, безробітні жінки, а також працюючі в різних організаціях. З ними проведено презентацію проекту, тренінг „Мистецтво бути щасливою жінкою.”

Тренінг. «Мистецтво бути щасливою жінкою»
(проводила тренер Черкаської обласної асоціації розвитку підприємництва Н.П. Поліщук та директор Черкаської обласної асоціації розвитку підприємництва Ушакова)

Питання тренінгу:

Що таке щастя?

Як віднайти щасливі миті?

Створюйте позитивне враження про себе.

Ти – Жінка і маєш безліч переваг.

Змініть ставлення до помилок.

Створіть ситуацію успіху.

Конфлікт?! Як його вирішити?

Навчіться захищатися.

Що заважає нам стати щасливими?

Чи можна стати щасливим прямо тут і зараз?

Що таке любов?
Формула щасливої сім'ї.
Як стати щасливою?

Рольова гра «Щаслива сім'я для мене» (проводила психолог Катеринопільського математично-економічного ліцею В.В. Гончаренко)

Тренінг супроводжувався роликком «Щастя – це ...»

Перший тренінг провела працівник асоціації Н. Поліщук і психолог, задіяний в проекті. Учасники взяли участь у рольових іграх, „Мозковому штурмі” – „Як стати щасливою і успішною”, переглянули психологічні ролики. Думки учасників з приводу почутого і побаченого стали радіопередачею „Що сьогодні бібліотека?”.

Присутні також отримали буклет „Катеринопільська ЦБ” (див. додаток), де зазначались послуги, що надаються; „Програма реалізації проекту”, методичні рекомендації Черкаської обласної асоціації розвитку підприємництва.

Через певний період, згідно Програми, відбувся другий тренінг „Сходинки успіху”, з учасниками якого проводились тести, через соціальні мережі та скайп – було проведено он-лайн спілкування учасників проекту та мешканців райцентру з питання досягнення успіхів у житті, обмінялись корисними порадами.

Тренінг «Сходинки до успіху»

(проводила тренер Черкаської обласної асоціації розвитку підприємництва Н.В.Поліщук)

Питання тренінгу:

Розвиток особистості.
Дослідіть себе.
Як підвищити самооцінку?

Що таке харизма?
Не можеш змінити ситуацію? Зміни ставлення до неї.
Стрес?! Як його подолати?
Лінь?! Як з нею боротись?
Чи хочете ви стати успішною людиною?
Впевненість в собі.
Плануйте майбутнє!
Перешкоди до мети і їх подолання.
Почніть з позитивного мислення.
Щаслива родина.
Подружні конфлікти.
6 правил успішних стосунків чоловіка і жінки.
Секрети щасливого й успішного життя.

В рамках дії проекту був проведений тренінг „Бізнес і жінки: відкрий нові можливості”.

Тренінг

«Бізнес і жінки. Відкрий нові можливості»

(проводили тренер Черкаської обласної асоціації розвитку підприємництва Н.В. Поліщук, директор районного центру зайнятості Т.І. Кондратенко, головний спеціаліст районного центру зайнятості О.П. Палубінський)

Питання тренінгу:

Чи потрібна жінці самореалізація у кар'єрі ?
Як обрати свою ціль?
Як і де знайти потрібну і правильну ІДЕЮ для Вашого бізнесу?
Вибір варіанту старту .
Для першого кроку потрібна сила волі.
Написання бізнес-плану.
Який відкрити бізнес жінці?

Як організувати робочий час?
Домогосподарка чи бізнесвумен. Шлях до успіху.
Як жінці не зруйнувати власну кар'єру?
Бути собою, чи ким ?
Вимагайте поваги до себе.
Щасливій щастить !
Робота на себе - гарантія успіху.

Під час тренінгу присутнім була надана інформація про можливості районного центру зайнятості, консультації по створенню власного бізнесу, з працевлаштування, в т.ч. за вимогою присутніх. Бібліотечні працівники надали вебліографію за темою працевлаштування.

Учасники цього проекту безкоштовно користувались послугами Інтернету, консультаціями з пошуку в мережі потрібної інформації, 20 учасників пройшли навчання з комп'ютерної грамоти.

За 6 місяців реалізації проекту користувачами бібліотеки стали 50 осіб, вирішили свої проблеми 10, знайшли роботу 22 користувачі.

В ході реалізації проекту матеріально-технічна база центральної бібліотеки поповнилася цифровою камерою, фліп-чартом, блокнотами до нього, профінансована потреба у придбанні канцтоварів.

В рамках Всеукраїнського конкурсу „Читаю я, читає вся моя сім'я” був написаний та реалізований проект „Програма інтерактивної взаємодопомоги молоді, що потребує соціального захисту з використанням інформаційних технологій”. Метою проекту було надання молоді селища, що потребують соціальної допомоги, можливості отримання консультаційно-правової допомоги з використанням книжкових фондів, періодики, Інтернет бібліотеки.

Тренінг

«Проблеми молоді та правові шляхи їх вирішення»

(проведений спеціалістом районного управління Юстиції Юлією Миколаївною Шелест)

Було розглянуто такі питання:

1. Молодь і закон.
2. Юридична відповідальність за порушення закону.

Рольова гра «Злочинець? Герой?» - спеціаліст районного управління юстиції Галина Василівна Дишлева.

З молоддю було проведено анкетування з питання „Проектна діяльність бібліотек – ваша думка”, за яким 85% респондентів, а це 142 користувачі, висловили позитивне ставлення.

Анкета

«Проектна діяльність бібліотек – ваша думка»

1. Чи ви користувач районної бібліотеки?
- так –
- ні –
2. Чи користуєтесь ви послугами Інтернет-центру?
- так –
- ні –
3. Чи вважаєте ви , що книга та Інтернет є нероздільними між собою ?
- так –
- ні –
4. Чи є бібліотека необхідністю у вашому житті ?
- так –
- ні –
5. Як часто ви користуєтесь послугами бібліотеки ?
- часто –
- інколи –
- ніколи –

6. Чи хотіли б ви отримати безкоштовне навчання комп'ютерної грамотності, користування принтером, сканером, веб-камерою

- так –
- ні –

7. Чи хотіли б ви отримувати консультації досвідчених спеціалістів з управління юстиції, працівників соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді, психологів, лікарів ?

- так –
- ні –

8. Чи хотіли б ви приймати участь у цьому проекті ?

- так –
- ні –

9. Чи потрібно на вашу думку запроваджувати такі проекти при бібліотеках ?

- так –
- ні –

10. Чи задоволені ви роботою бібліотеки ?

- так –
- ні –

Ваш вік.

Ваша стать.

Дякуємо за співпрацю!

За участю влади та громадських організацій щодо спільного проекту проведено „Круглий стіл”.

Бібліотекою підготовлено інформаційні довідки „Особливості пошуку інформації та спілкування в мережі Інтернет”, „Молодіжні сайти та блоки”.

Соціально-психологічний тренінг „Психологічне вирішення проблем молоді в кризових ситуаціях” для стар-

шокласників, вчителів-психологів сільських шкіл району проведено бібліотекою спільно з психологом ліцею.

Тренінг

«Психологічне вирішення проблем молоді в кризових ситуаціях»

(Тренер та психолог районного відділу освіти
Наталія Василівна Гончаренко)

На обговорення виносились питання:

Сутність кризової ситуації.

Позитивні і негативні наслідки кризової ситуації.

Види та причини виникнення кризової ситуації.

Шляхи подолання кризової ситуації.

Правила поведінки у конфліктній ситуації.

Кризові ситуації . Вихід є!

Рольова гра "Ситуація "Корабельна аварія" - психолог математично-економічного ліцею Вікторія Василівна Гончаренко.

Тренінг „Соціальна адаптація молоді в суспільстві” проводився разом з центром соціальних служб для сім'ї і молоді, для якого бібліотекою підготовлено вебліографію та інформаційні довідки.

Тренінг

«Соціальна адаптація молоді в суспільстві»

(проводила директор районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді
Олександра Вікторівна Кереш)

1. Роль молоді в суспільстві.
2. Молодь у правовій державі.
3. Право на життя і охорону здоров'я.
4. Право на освіту.
5. Право на власну думку і на власну помилку.

До тренінгу з питання „Проблеми працевлаштування молоді та їх вирішення” бібліотекою для кожного учасника підготовлено буклет „Калейдоскоп професій”, відео кліп „Професії потрібні нашому району”

Тренінг

«Проблеми працевлаштування молоді в регіоні та їх вирішення»

(проводив провідний спеціаліст районного центру зайнятості Олександр Петрович Палубінський)

1. Вибір професії – вибір майбутнього.
2. Алгоритми вибору.
3. Спеціалістів яких професій не вистачає на ринку праці.
4. Професії необхідні нашому регіону.

Рольова гра «Співбесіда з роботодавцем» - провідний спеціаліст районного центру зайнятості Руслана Михайлівна Малько.

Крім спільної участі у проектах, які оголошують різні організації та фонди, центральна бібліотека стала ініціатором проведення проектів, що були розміщені в соціальній мережі Facebook і в яких взяли участь бібліотеки України, а саме: „Бібліотека + Читач = Любов”, „Найкраща бібліотечна ялинка”.

Результатом участі бібліотеки в проектах є підвищення зацікавленості населення до фондів бібліотеки, її послуг, підвищення соціальної довіри до бібліотечного працівника з боку молоді, зацікавленість з боку влади та соціальних структур у співпраці з бібліотеками як з рівноцінними партнерами.

**Катеринопільська централізована
бібліотечна система**

**Катеринопільська
центральна районна
бібліотека**

15

Додаток

**Центральна районна
бібліотека -**

- головна бібліотека централізованої бібліотечної системи,
- інформаційний центр громади,
- культурно-просвітницький заклад,
- методичний центр для бібліотек системи.

Рік заснування -1976 року.

Бібліотека сьогодні - це:

- бібліотечний фонд понад 69 тис. документів;
- обслуговування 3 313 користувачів;
- довідково-бібліографічний апарат;
- надання додаткових платних послуг;
- видавнича діяльність;
- доступ до мережі Інтернет;
- висококваліфіковані спеціалісти;
- три структурні відділи та один сектор.

**Відділ обслуговування
та платних послуг:**

Абонемент має універсальний бібліотечний фонд з відкритим доступом. *Читальний зал* пропонує свої фонди для занять у бібліотеці. *Юнацький абонемент-пропонує* свої фонди для юнацтва. *Інформаційний сектор* пропонує користування комп'ютерним обладнанням та надає інформаційні послуги.

Відділ комплектування та обробки літератури та використання єдиного фонду ЦБС:

- комплектує, обробляє, систематизує нові надходження для бібліотек системи;
- забезпечує облік бібліотечного фонду, вивчає стан формування та використання єдиного фонду ЦБС.

Методично-бібліографічний відділ:
- здійснює методичну, консультативну, практичну допомогу бібліотекам ЦБС;
- сприяє підвищенню фахового рівня бібліотекарів;

- вивчає і узагальнює передовий досвід та впроваджує інноваційні форми роботи;
- займається проектною, соціологічною, маркетинговою діяльністю;
- удосконалює довідково-бібліографічний апарат бібліотеки;
- видає бібліографічні матеріали.

Наші послуги.

Безкоштовні:

- користування інформацією про наявність в бібліотеці необхідних документів;
- консультативна допомога при виборі джерел інформації;
- отримання будь-якого документа з фонду бібліотеки у тимчасове користування;
- відвідування масових заходів;
- приймати участь в роботі клубів за інтересами;
- можливість брати участь в роботі активу бібліотеки.

Платні:

- оформлення рестраційного документу;
- одержання літератури підвищеного попиту;
- ксерокопіювання документу;
- сканування документу;
- запис на електронні носії і роздрук інформації з Інтернету;
- резервування документів;
- складання бібліографічних списків.

Чекаємо вас за адресою:

20500 Черкаська обл.

с.м. Катеринопіль

вул. Лєніна, 46 тел. (04742)2-22-59 е-

mail: kater.biblioteka@mail.ru Щоденно з

8.00 до 18.00

Вихідний день – неділя

Санітарний день – остання п'ятниця місяця

16